

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felolvasó szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczky ház

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 818. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vételnek fel

Egyes szám 4 kr.

Az elnökjelölt.

Debreczen, febr. 25.

Bánffy Dezső báró, a Szápáry-kormány gladiátorjelöltje, még nem elnök ugyan, de már vannak parlamenti sikerei. Beszélnek róla, s ha a cél csak az és csak annyi, hogy neszeljen a haraszt, bármit neszel is, hát a cél el van érve. — Bánffy Dezső beszélt magáról. Föl-szóal a képviselőház egyik igazoló bizottságában. Talán a törvény mellett, talán rigorozitással, a mit elvárhatni a ház leendő elnökétől, a kinek a tanácskozás vezetése mellett tisztéhez tartozik az is, hogy a törvények minden parlamentáris dologban ridegen megtartassanak? Oh nem! Bánffy Dezső mint sophista mutatja be magát. Mert kormányparti képviselő megválasztásáról fölvetett jegyzőkönyv kifogásoltatott, Bánffy Dezső ki-süti, hogy a megsértett törvény nem imperatív, csak permissiv jellegű, hogy tehát nincs törvénsértés, hogy a képviselő igazolandó. Ezen a módon, ilyen logikával, nincs kijátszhatatlan törvény a világon; ezzel az észjárással, az igazság ekkora szeretetével, bármilyen intézkedésre is rá lehet sütni, hogy megengedő és nem parancsoló. Oh, a ház-elnök discretiót kívánó hatalma épen jó kézben lesz Bánffy Dezsőnél, gyönyörűséges dolgok lesznek napirenden mindjárt méltóságának mézes heteiben.

A másik dolog még ennél is illato-

sabb. Ez már nem a Házban történt; de a Házon kívül, a kaszinóban, a camera sinceritatis meghítt falai között. Bánffy Dezső névtelen levelet kapott, a névtelen levél Ugron Zoltánt, Vizakna város képviselőjét rágalmazta és Bánffy Dezső báró ezt a levelet kuriózumképen a nemzeti kaszinóban terjesztette. A Ház leendő elnöke nem gondolt arra egy pillanatig sem, hogy sem a mágnáshoz, sem a magyar törvényhozás leendő vezetőjéhez, nem illik egy névtelen levél rágalmaival házalni. A mikor Bánffy Dezső báró a névtelen levélirő bizalmaskodásait kifecsegte, tulajdonképen tette azt, a mi vidéki városokban, harisnyát kötögető aszszonyok között kávézás közben nem példátlan és nem ritkaság. Mentsége is a kávézókészítés eszejárása volt. Terjeszt egy képviselőtársáról kompromittáló dolgokat, de a világért sem sértő szándékkal, hanem csak kuriózumképen.

Nem tudtuk, hogy a gentlemannlikeness tesz olyan kényelmes distinctiókat, a minőket Bánffy Dezső enged meg magának. Mi csupán azt tudtuk, hogy a fecsegés nem épen a legkiválóbb férfias tulajdonság és tudtuk azt is, hogy kuriózumok terjesztése, kivált ha azok a kuriózumok más becsületében kisebbitelenek, nem épen általánosan elfogadott gvallér tempó. Elmondjuk azonban töredelmesen a mea culpát, hogy mindezt nem tudtuk, hogy mindezt Bánffy Dezső bárótól kellett megtanulnunk, a ki

praedestinálva van arra, hogy nehéz viszonyok között megőrizze a parlament tisztességét.

Egyet azonban nehezen hiszünk, azt t. i., hogy a Bánffy Dezső első allurejeit akár Szápáry is szerencsésekknek, szóval bonum omen-nek találná. Elmélete a törvények szelleméről még csak hagyján! Nem olyan ritkaság, hogy a legvilágosabb törvény is, a kinek hatalom adatott, a ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes el alapján magyaráltassék. De a kuriózumok mértéktelen szeretete fölött nehezebb átsiklani. A Ház elnökének még sem tartozhatik a tisztéhez, hogy kuriózumokat gyűjtsön s azokat jámbor tudatlansággal bocsássa forgalomba. Inkább legyen a Ház elnöke, erélytelen, a minő volt Péchy Tamás, semmint sottise-okat kövessen el nem épen evidens jóhiszeműséggel. Mert Péchy Tamás nem blamáta sem magát, sem a Házat; Bánffy Dezső báró azonban, ha isten is úgy akarja, megteszi mind a kettőt!

(—)

— A t. Ház leendő elnökének, Bánffy Dezső bárónak, csaknem affairje támadt Ugron Zoltánnal, Vizakna képviselőjével. Bánffy a kaszinóban egy névtelen levelét mutogatta, a melyben az állott, hogy Ugront a választások alatt tetteleg bántalmazták s ő semmit sem tett az inzultus megtorlására. Midőn Ugron megbízottai által fölvilágosítást kért azt felelte, hogy nem sértő szándékkal, inkább csak kuriózumképen olvasta föl a le-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Az esküvőmig.

Anicza bizonyosan régen elfelejtkezett már nemcsak a sárga szalagról, hanem vele együtt jó magamról is. Hanem hiszen az az ő dolga! Igazat szólva, nagyjából én is elfelejtettem őt; hanem a kis szalag mindig eszembe juttatja azt az ártatlan kis leányt, a ki akarva, nem akarva, hozzá járult ahhoz, hogy feleségül vegyem az imádottamat.

Anicza csodálatos leány volt. Az egyik ember szépnek, a másik csúnyának tartotta. Annyi megoszoló véleményt leányról, mint én hallottam Aniczáról, soha még regényben sem olvastam. Pali dicsérte éjsötét haját, Béla azt tartotta, hogy az vad kifejezést kölcsönöz az arcának; Miklós a szemébe volt szerelmes, én meg szintelennek találtam. Piczi kis ajakát én csókolni valónak véltem, Kálmán meg azt mondta, hogy neki az egész leányban csak a két fogsor tetszik. Egyik az orrát, másik a fülét vagy a nyakát említette fel; különben pedig majdnem mindenik azzal végezte:

— Egyébként bizony — csunya kis lány Anicza!

Hogy ilyen sokan ismertük, annak egyedüli oka abban rejlik, hogy Anicza trafikos leány volt s az ő szeszélyétől függött a mi bolond szenvedélyünk jól eső vagy bosszantó kielégítése.

Egy délután betértem az üzletbe.

— Jó napot Anicza! kérek speciál portoricót!

A kis barna kecsesen reám vetette tekintetét, felém mosolygott s besietett a raktár szobába. Kezében 100 darab világos portoricóval tért vissza. A szivarok egy félselyem sárga szalaggal voltak összekötve. A csomagot letette az asztalra s mig ollót keresett, rám-rám tekintett, hogy leolvassa arcomról a meglepődést.

— Protekciósok! — szólott mosolyogva s az ollóval elcsettentette a szalagot, — melynek nyúgja alól jobbra-balra gurultak szét a szép pettyes szivarok.

— Tessék! — mondá Anicza, — a szalag egyik végét megcsipve. Ezekkel csak meg lesz elégedve?!

— Ah! jól főttenek; ma nagyon kegyes hozzám, hanem ha megengedi... ha talán kegyeskednék azzal a kis szalaggal megajándékozni...

Rám mosolygott és nem akarta elérteni a kívánságomat. De már én ekkor unszolva kértem tovább:

— No adja nekem, emlékül! Igérem, hogy meg fogom őrizni.

Olyat kaczagott a kis leány, hogy ijedtében akaratlanul is az ajtó felé tekintett, nem jön-e a gazdája?

— Arra már valóban kíváncsi vagyok, hogy meddig tudná megőrizni ezt a szalagot?

— Hát kösse össze;... mindaddig megőrizem, mig maga férjhez nem megy... vagy pedig...

— Ön meg nem házasodik! — tette hozzá Anicza.

— No nem éppen ezt akartam mondani, de ha kívánja legyen úgy.

A keskeny kis szalagra hirtelen ráirta szétfutó betűkkel:

— „Az esküvőmig!” s azzal összehajtogatva betettem a tárczámba és mosolyogva távoztam.

Ennek a tréfás semmiségnek természetesen nem lehetett komoly alapja, sem valami előre látható csattanós vége. Bolondoztam időtöltésből, de azért komolyan fölvettem magamban, hogy a szalagot meg fogom őrizni és magamnál tartom legalább is az esküvőmig.

Barátaim közül csak Jenőnek meséltem el a históriát, a ki különben is majdnem minden titkomba be volt avatva.

Később aztán úgy hozta a véletlen, hogy

velet. Az O. É. biznyság reá, hogy az ügy békés uton intéztetett el, melyben a következő közlemény jelent meg: Alólirottak kijelentik, hogy a Bánffy Dezső báró és Ugron Zoltán képviselő urak között felmerült becületbeli ügy lovagiasan elintéztetett. — Kelt Budapesten, 1892. febr. 24. Ugron Gábor, Bolgár Ferencz, Atzél Béla báró, Telesi Domokos gróf.

— **Országgyűlés.** A főrendiház ülése február 24-én. A főrendiház 24-én délelőtt tizenegy órakor br. Vay Miklós elnöklete alatt ülést tartott, melyen a jegyzői kar és a háznagy megválasztása után, — megválasztották a bizottságok tagjait.

— **Uj szer az obstructió ellen.** A Pestér Lloyd arra az esetre, ha az ellenzék obstructálna, ajánlja a következőket: „Hiba lenne a csinált vihart viharral nyomni vissza, a háborúra háborúval felelni. A parlamenti anarchia ellen — míg a ház törvényei hatályosan nem gátolhatják — a passzív ellentállás van helyén, mely abban álljon, hogy a szónokokat — akár vezérek, akár közlegények, hagyják beszélni, nem kell őket meghallgatni, annál kevésbé nekik felelni. A képviselőház folyosói biztos menedéket nyujtanak a viharok és botrányok ellen. A szabadelvű párt kötelessége legyen csak jelen lenni ezen folyosókon, hogy megrohanások ellen magát biztosítsa, a gyülesterem, mely duhajszobává alacsonyították le, maradjon az ellenzéknek. — Vitába, parlamenti beszédbe és válaszba, hol parlament ellenes szándék uralkodik, egyszerűen nem kell bele bocsátkozni.

— **Kérvényrelyel megtámadott választások.** Kérvényt eddig a következő választások ellen adtak be: Thold Dániel f. p. n.-bogsányi, Sima Ferencz f. 48-as p. tápéi, Hock János n. p. csongrádi, Purgly János n. p. battonyai, Fejerváry Géza k. p. budavári, Arany László k. p. n.-szalontai, ifj. Ábrányi Kornél n. p. dédesi, Papp Béla f. p. csengeri választása ellen. Kérvényeket azok ellenében, a kik mandátumaikat benyujtották, ma délelőtt 10 óráig lehetett benyujtani.

Aniczától egy hajfűrtöcskét is kaptam, természetesen ezt is csak az „e s k ű v ő m i g !”

Hajfűrt és szalag szépen begöngyölve egy hártya papirba, — tárczám legbelső rekeszében hevert.

Az idő telt simán, minden említésre méltó körülmény nélkül. Czigarettára kaptam s havonkint csak egyszer kerültem be a dohánytőzsdébe. Végre egészen elmaradtam, mert direkte hozattuk a dohányt Serajevóból.

Lassan-lassan elfelejtkeztem a kis szalagról, a hajfűrtől, az Aniczáról s minden gondolatom egy kékszemű szöke leányhoz bilincsel. Oly gyorsan hódított meg ez a szerelem és oly boldogító ábrándokba ringatott, hogy egyszerre minden más feledve lett.

Szabad időmet Margitnál, Jenő barátom hugánál töltöttem. Szelid kis báránka volt, kedves szemekkel, harmatos arczezal, a ki úgy hitt minden szavamnak, mint a szentírás betűinek. Csak egyetlen egyszer kötötte meg magát, akkor, a mikor a kertre nyíló kis szobában bevallottam etötte forró szerelmemet s térden állva esküdtem, hogy csak ő velem lehetek boldog.

Margit rám vetette szép kék szeméit s azt mondta:

— Elhiszem, de egy feltétel alatt. Mutassa meg tárczájának minden rekeszét.

Hőnap vége felé voltunk és mindjárt arra gondoltam, hogy milyen nevetségessé teszem magamat azzal az egy pár hatossal, a mi bugyellárisomban szerényen meghúzódott. Valóságos zavarba jöttem és habozva kérdeztem:

A helyi érdekű vasutak.

A kereskedelem és egyáltalán a kölcsönös forgalom emelkedése és a technikai tudományoknak ezzel karöltve járó fejlődése, valamint a technikai eszközök tökéletesebbitése folytán keletkeztek a vízi- és országutak, melyek idővel az egyes országokat sűrű hálóként átszelve és — legyőzve minden nehézséget — folyton nagyobb és nagyobb terheknek nagyobb sebességgel és biztonsággal való továbbítására lettek képesítve.

Midőn ipar, kereskedelem gazdaság, szóval a gazdasági élet összesége oly intenzív lett, hogy az ország- és víziutak kiterjedt hálózata sem felelt már meg azok igényeinek valamely jobban, az az gyorsabb és bírószerűbb, forgalmi eszköz feltalálása vált szükségessé. Ezen általánosan érzett gazdasági szükségletnek kifolyása lett a vasut.

Természetesnek kell tehát feltüntetni azt, hogy Angolország lett a találmány színhelye, miután ott a szükséges tényezők — u. m. élénk kereskedelem, fejlett ipar, kelterjedelmes gazdasági kezelés és már előrehaladt technikai tudomány — sokkal kifejtettebb mérvben megvoltak mint bárhol máshol. De a technikai tudományok előrehaladottsága maga nem vezetett volna a „vasut“-nak, mint forgalmi eszköznek a feltalálásához, ha ezt a fejlődő összes gazdasági viszonyok nem követelték volna a legsürgősebben. A vasut az intenzív gazdaságnak egy elodázhatlan követelménye volt, abból indult is ki, annak szolgálatában áll kizárólag és ennek következtében nem önkényes eljárás az, ha valamely vasuti vonal jelentőségének kriteriumaként főleg annak közgazdasági jelentőségét tekintjük.

E szerint tehát oly vasutakat, melyek egyes gazdasági köröknek, helyi igényeknek hivatvák, hogy szolgáljanak, „helyi érdekű vasut“-nak nevezünk.

Ezeknek fejlődésével és fejlesztésével akarunk itt foglalkozni.

A h. é. vasutak létesítésére vonatkozó törekvéseket első sorban befolyásolta az 1880-ik évben hozott XXI-ik törvényzikk a „helyi érdekű vasutakról.”

A törvény bizonyára mindenki előtt ismeretes és felemlítjük, hogy célja, hogy a birakosság által, a községek, megyék, kormányok és egyéb érdekelték segítségével egy oly nagy va-

suti hálózat teremessék, mely hivatva volna bizonyos vidéki központok kereskedelmi és ipari igényeit kielégíteni.

E törvény rendkívüli üdvös hatását legjobban abból ítélhetjük meg, ha tekintetbe vesszük hogy 1880 óta egész 1889 végéig összesen 2750 kilométer h. é. vasut épült, évenként tehát átlag 275 kilométer.

Helyi érdekű vasutaink építésére vonatkozó fent említett törvényünk mintájára 1885-ben Belgium egy hasonló törvényt hozott, melynek hatása azonban, tekintettel arra, hogy a vasutak építését nem az érdekeltség kezdeményezésére bizta és így nem fektette természetes alapra, korántsem volt oly üdvös, min törvényünké. — Mert Belgiumban 6 év alatt — noha ez ország sokkal népesebb, ipara és kereskedelme sokkal fejlettebb — mindössze csak 837 kilométer h. é. v. épült, átlag tehát évente csak 140 km. a nálunk épített évi 275 kilométerrel szemben.

Az 1880-tól 1889-ig nálunk épített 1750 kilométer h. é. v. 91, 658.000 forintnyi tőkét igényelt.

A törvény értelmében e tőkének 35%-a azaz 32,080.300 frtot kellett volna törzsrészesvény és 65%-át, azaz 59,577.700 frtot elsőbbségi részvény útján beszerezni.

Hogy mily egészséges alapon fejlődött azonban a helyi érdekű vasutak építése és mennyire valódi szükségét képezték e vasutak az illető vidékeknek azt legjobban bizonyítja azon tény, hogy a 32,080,300 forintnyi törzsrészesvényekkel szemben az érdekeltség által 35,520,660 frt lett befizetve, míg az elsőbbségi részvények a helyett, hogy — mint a törvény megengedte volna — 59,577.700 frtnyi összeget értek volna el, csak 56,127,100 frtot tesznek ki, azaz a megengedett minimumnál majdnem 9%-al nagyobb, illetve a megengedett maximumnál 5%-nál kevesebb. Az itt felsorolt körülmények azt bizonyítják, hogy az érdekeltség mennyire bizik az általa tervezett vasutak jótékony hatásában és abban, hogy e vasutak létesítése által gazdasági élete lendületet nyerend.

Ha már most e vasutakba fektetett tőke kamatosítását vizsgáljuk, úgy e tekintetben, már nem látunk oly fényes eredményt, legalább az első pillanatra nem. Mert h. é. vasut 2,600.000 frt tiszta hasznót mutatnak fel, azaz az elsőbbs-

titok ez, hanem . . . ejh! hát egy kis bolondság az egész . . .

— Egy kis bolondság?

— Igen, igen bolondság, semmi más!

— Jól van uram — szólta Margit, komolyra változtatott hangon — megértettük egymást. Ön bizalmatlankodik velem szemben, a mi azt jelenti, hogy nem szeret s ha nem szeret, bizonyára olyan titkot rejteget, a mi más valaki iránt való lángolását árulja el.

— De drága Margitkám, az Istenért! Hát . . . éreztem, hogy a szó torkomon akad s boldogságomat veszély fenyegeti. Ez a hang, ez a büszke dacz nagyon is komoly színezetű volt. Rászántam magam, hogy elmondok mindent úgy, a hogy van.

Egy esdeklő pillantást vettem a leánykára s a mint láttam arcán a harag és bánat vegyülékét, közelebb húzódtam s felnyitottam a tárcza utolsó rekeszét is.

A legnagyobb meglepetésemre azonban a titkos rekeszben nem volt semmi. Rosszat sejtettem, de hirtelen feltaláltam magam és hízeltő hangozom mondtam:

— Lássuk Margitkám, ime lássa, hogy nincs semmi titkom. Próbára akartam tenni az ön féltékenységét s nekem igen jól esett, hogy egy kis titok ennyire megtette a hatást. Köszönöm Margitka, köszönöm!

Forró lángolással nyultam kis kacsója után s megakartam azt csokolni, hanem hirtelen elrántotta s méltóságteljes hangon szólt:

— Kedves uram, ön úgy látszik kitüntetés-

— De hát kedves Margit, ez nagyon különös kívánság magától. Én izgatottan beszélek a szivemről, s magácska a helyett, hogy a szíve szerint válaszolna, a pénztárczám után kíváncsiskodik . . .

— Nem, nem! semmi kifogás! — kiáltá szokatlan durczás hangon Margit — én látni akarom a tárczáját! Akarom!

Ha nem lettem volna Margitba fülig szerelmes, ezt a hangot bizonyára nem türtem volna el, de tekintve azt a körülményt, hogy ez a durczáság és ez a parancsoló hang nagyon jó illlett hozzá, mosolyogni kezdtem s meglehetősen szívenkezev huztam elő tárczámam.

— Lássuk csak, lássuk! — mondta Margit érdeklődve.

S egymásután nyitottam ki tárczám minden rekeszét. Egy zálogcédula, egy pár szabó-számla, majd egy gyöngyház inggomb s az apró pénz rejtékében egy pár hatos . . .

— Tovább, tovább! Csak nyissa fel az utolsó is!

. . . Hirtelen eszembe ötlött valami. A sárga szalag meg a hajfűrt! Hah! mit tegyek most, milyen hazugságot találjak ki hirtelenében?

— Nem Margitkám — hebegtem elpalástolhatatlan zavarral — ne kívánja, hogy ezt is megmutassam. Ebben egy kis haszontalan titkot őrzök.

— Ugy? titkot?! Egy kis haszontalan titkot? Hisz ön azt mondta, hogy nincs előttem semmi titka.

— De kérem Margitka, hiszen nem is olyan

ségi rész a törzsrészesvények

Az tisztá hoz Eze

h. é. vasu hol ipar

meg, ha vetkeztél még ezen

teljesen hogy fejl vasutak

jóvédelm annyival rendkívül

vetve ha — eöbbit

kek term megkönn

binak az és fővona

vették. A v

juk felem szükséges

kizárólag rülmény

lebonyolító ható.

A h

hogy e te nem he

dolog, h dely okm

megválto megézés

lehetősége Ez

hogy a d tati: e

gy, hogy folytán a

folytán a lett kerül

igy a társ bevételől

Rem de az üze

h. é. vasu és hogy

sel ment bámulato

van-e önn meg egy l

— S

— I

szépen be lami igére

— D

ezeket? .

dás hangj

— A

hatja, hog zudik nek

melyre egy irva. Láss

Odas

titkos eml hangosan

— A

mig! Nagy

szalagot.

— Én

zsájára sze kitudtam

Beláttam a igazsággal

zeledtem i

— É

tréfa, hasz dom szóró

Leült

ségi részvénytőkének csak 4-9%-át, mi mellett a törzsrészvények utján beszerzett tőke mitsem jövedelmez.

Az egész befektetett tőke után azonban a tiszta hozam 2-7%.

Ezen eredmény, ha tekintetbe vétetik, hogy h. é. vasutaink főleg oly területeket szelnek át, hol ipar nincs, hol azt csak magok teremtik meg, ha tekintetbe vesszük, hogy ennek következtében csak gyér forgalmuk van, mely még ezenfelül az év bizonyos szakán majdnem teljesen pang, ha főleg tekintetbe vesszük, hogy fejlődésük első stádiumában van még a vasutak legnagyobb része, úgy az itt kimutatott jövedelmezőségüket kielégítőnek kell tekinteni, annyival is inkább, mert e számításnál azon rendkívüli nagy hasznót, melyet e vasutak követve hajtanak az érdekeltégeknek és államnak, — eöbbsieknek az által, hogy az átszelt vidékek terményeinek értékét emeli. értékesítését megkönnyíti, sok esetben lehetővé teszi, utóbbinak az által, hogy a lakóinak adóképeségét és fővonalainak forgalmát istápolja számba sem vettük.

A vasutak berendezéséről itt csak azt akarjuk felemlíteni — mert a rendszer jellemzésére szükségesnek tartjuk — hogy h. é. vasutaink kizárólag rendes nyomtávval bírnak, mely körülmény a forgalom akadálytalan és gyors lebonyolítására nézve határozott előnynek mondható.

A h. é. v. viszonyait illetve megjegyezzük, hogy e tekintetben jelenleg uralkodó állapotot nem helyeselhetjük tökéletesen, Tudva levő dolog, hogy a díjtételek magassága az engedély okmány által van megadva és hogy ezek megváltoztatása a h. é. v. engedélyesének beleegyezése nélkül rendes körülmények között nem lehetséges.

Ez hiba, mert gyakran igen kívánatos lenne hogy a díjtételeket rögtön lehessen megváltoztatni: ez azonban fentiek szerint lehetetlen, úgy, hogy a sok tárgyalásból eredő huza-vona folytán a kedvező pillanat elmulasztatik, minek folytán a díjeredmény rögtön megadása mellett kerülhetlen verseny nem volt elhárítható és így a társulat egy különben biztosítható volt bevételől elesett.

Reményünk az, hogy a jelenlegi törvény, de az üzemeltetők némi könnyítése mellett a h. é. vasut intézménye fejlődni, gyarapodni fog és hogy jövedelmező is leend, nemcsak az or-

szívvel kezdtem elmesélni előtte a trafikos leánnyal való semmiséget, a sárga szalag és a hajfűrt történetét. S mikor megmagyaráztam a szalagra irt szó jelentőségét is, Margit különös hangon így szólott:

— Maga azonban nem tartotta meg az ígéretét, mert ime még esküvéje nem volt s a szalagot már nem őrizte meg. Én pedig azt tartom, hogy egy nőnek tett ígéretet lovagias kötelesség beváltani! . . .

— Igaza van Margit s én be is fogom váltani!

— Hogyan?!

Közelebb léptem hozzá, hosszan beletekin tettem ábrándos kék szeméibe s mig ajkamon susogva rezgett az az édes, az a boldogító szó: szeretlek! hallgattam e bájos leányka szívének dobogását.

Azután megállottam előtte és kezemet önkénytelenül is összekulcsolva kérdeztem:

— Akar-e a feleségem lenni?!

Margit hallgatva, rózsapiros arczczal állott előttem s ujjával apróra szaggatva hullatta le a sárga szalag és a hajfűrt szétfoszló szálait. Azután a földre mutatott s karjaim közt azt mondogatta:

— Az legyen a feleletem, az a széttépett titok!

E pillanatban a kertre nyíló ablakon át bekiáltott Jenő, a Margit bátyja:

— Gratulálok gyermekek, gratulálok!

Lovász János.

A debreczeni főiskoláról.

Debreczen, febr. 24.

Nemcsak Debreczen város lakói, de a hazai ev. ref. hívek egyetemének büszkesége és dicsekedése a több mint 300 éves főiskola, mely a Kálvin tanainak leghívebb apostola és védője volt — tanítványaiban.

Különösen a multban kiváló egyéneket nevelt a debreczeni főiskola, kikre méltán lehetett büszke, a kik viszont hálával gondoltak az „alma mater“-re.

Sajnos, az utóbbi években fogyatékos számban nőnek ki a kollégium falai közül a nagy szellemek, s sajnos, hogy a főiskola, ha olykor-olykor országos hírnévre tesz szert, ha hazaszerte emiegetik, akkor nem valami nagy szellemi alkotás, újítás vagy más örvendetes esemény hire, de szomorú tények hangzanak fel róla, melyek kérdésessé teszik jó hírnevének igazi voltát.

Hazánk közönsége a napokban oly szégyenletes körülményekről értesült főiskolánkról, hogy az ottani viszonyokról a lehető legsötétebb képet kell megalkotni róla.

A hírlapok megdöböntő adatokat hoznak a kollégiumi életéről s ismét úgy emlegetik a debreczeni főiskolát, mint valami husz évvel ezelőtti, midőn a „H o n“ című, J ó k a i M ó r által szerkesztett lapban, — ha jól tudjuk — G y ö r g y Aladár indított meg egy cikksorozatot a benn uralkodott szellemi élet hitványsága ellen, követelvén a tanítási rendszernek időszérűvé, a kor által megkivánt színvonalúvá emelését, mely elől a főiskola nem zárkozhatott el.

Az egész hazai közönség fölindult az akkori állapotok miatt, s hogy méltó volt a megindított háboru, mutatta az a körülmény, hogy lényeges változás állott be a kívánt irányban, melyet szeretünk ma is áldásosnak nevezni.

Azóta azon hitben, hogy a debreczeni főiskolában immár minden tekintetben tiszta levegő van, hallgat a közbeszéd a debreczeni főiskoláról s talán csak akkor volt egy pár szó a nyilvánosság elől elrejtett dolgairól, midőn a tanulók közt a pár bajozás s az öngyilkosság veszedelmesen kezdett elharapózni, midőn maga J ó k a i is alkalmat vett magának ez idő-

ben történt itt időzése alkalmából lelkére hatni az ifjuságnak és szívére vetni azt, hogy meny nyire lábra kapott nála a lélek élhetetlensége.

Sokkal féltettebb kincse volt azonban a városnak a kollégium jó hírneve, sem hogy ily sajnálatos esetek alkalmából pellengérré állította volna a nagy közönség előtt a helybeli sajtó, mely a kakuk madár példáját soha se kívánta utánozni.

Ujabbban — pár hava — a kollégium közegészségügyi viszonyai lettek méltán kifogásolva s ez a körülmény volt főforrása annak, hogy kiderült, miszerint a főiskolában tarthatatlan viszonyok vannak, melyeket orvosolni kell, a melyek nem maradhatnak továbbra is meg a régi állapotban.

A tanárikar becsülésre méltó őszinteséggel tártta fel az egyházkerület egyházi lapjában a helyzetet, rámutat a bajokra, nyilvánosságra hozza a szégyenteljes helyzetet és orvoslást kér a nagy közönség színe előtt azoktól, a kik erre hivatnak.

Főiskolánk nagy emlékü alapítóinak áldozatkészségéből azon szerencsés (?) helyzetben van, hogy szegény tanulók részére ingyen, vagy igen csekély pénzért ad b e n n l a k á s t, s körülbelül harmadfélszáz azok száma, a kik ott bent laknak.

Tapasztalatból irhatjuk, hogy a kollégiumi élet rosszabb a laktanyainál, sőt ezzel nem is hasonlítható össze.

Rondák, piszkosak a kollégiumi szobák, felügyelet nélküli rendtelenségben van mindenikben minden, főképp maga a fiatalság, mely mert: d i á k, hát oly botrányos privilegiumokat enged meg a nagy közönséggel szemközt, a melyek méltán vonhatná magok után az eddig még nem tapasztalt r e n d ő r i b e a v a t k o z á s t is.

Milyen az a szellem, a mely a bent lakó ifjak közt van, azt leírni az sem tudja hiven, a ki éveken át szenttanuja, vagy részese volt, de lehetetlen arra éremlyés nélkül nem gondolni még évek mulva is.

R rosszabb élet van a főiskolában, mint a kaszárnyában a mint mondtuk.

E sorok írója mind a két életet ismeri tapasztalatból s nyugodtan állítja, hogy a kaszárnyában jobb helye, biztosabb élete van erkölcsi tekintetben az ifjuságnak, mint a főiskola falai között.

Ennek pedig oka az, hogy a kaszárnyában s z i g o r u n ellenőrizett rend van, a mit a főiskolában meg sem kísértettek soha fentartani s így ha van, már pedig van baj és hiba a kollégiumi életben, akkor ne az ifjuságot vádolja senki, hogy visszaél a jótéteményekkel, de azokat, a kik vállalkozó közbe húzva fejüket, elmulasztották alapos és mélyre ható intézkedésekkel megelőzni a visszaéléseket, a kik a felügyeletet nem gyakorolták s ha gyakoroltatták valakikkel, olyanokkal tétették, a kiknél eredményes működését nagyon sok tényező meghusithatta.

Mindent csinálnak a főiskolában bent lakók, csak — nem tanulnak. Kártyázás, ivás, trágár beszéd széltere látható és hallható s tudunk rá esetet, hogy egy uri család épen az ifjuság féltelenkedése miatt adta el közeli házát, csak hogy ne legyen tanuja az ifju urak éretlenségének.

Különféle ragályos betegségeket ott gyógyítják magokat a szobában a hol laknak, ott fogyasztják el a kapott elemőzsiát a bejáró vendégekkel s végig hasalva a ronda ágyakon mint a sakál üvöltötték a különféle nótákat, persze minden szobában lehetőleg mást, rettenetes bosszujára a környék lakóinak.

Ilyen körülmények mellett egészséges szellem az ifjuságnak tulajdona nem lehet.

Nem fejlődik ki benne a rend, a tisztaság a kötelesség teljesítés iránti érzék, a lélek műveltsége, a szív nemessége elmarad, durva lelkület, léha kedély honosul meg nálok s innen van, hogy a bent lakó tanuló ifjuság 90%-a ha társaságba kerül, ott hallgat mint a sült tők, vagy durváskodik s egyetlen virtusa van, melyet legációkban ápol: a z i v á s.

Az életnek nem igen sikerül az ilyeneket kipuliturozni.

E sorok írója egy alkalomból ezelőtt 14 évvel határozottan kimondta egyik helybeli lapban, hogy a bentlakási intézményt, ha el nem törülük is, a mi leginkább óhajtandó, de sürgő-

sel ment át a tettetések iskoláján, mert valóban bámulatos ügyességgel adja az ártatlant. De hát van-e önnek tudomása bizonyos sárga szalagról, meg egy hajfűrtöcskéről?

— Sárga szalag . . . egy hajfűrtöcske? . . .

— Igen, egy szalag és egy hajfűrt, emez szépen befonva, amazon pedig egy szó irva, valami ígért féle, vagy mit tudom én mi?

— De Margit nagysám? . . . honnan tudja ezeket? . . . kérdeztem az ámulat és boszankodás hangján.

— Az mellékes dolog most uram. Belát-hatja, hogy kérelmem jogos. Ön szerelmet hazudik nekem s magánál hordoz egy szalagot, melyre egy nagyon is sokat mondó szó van fel-írva. Lássuk csak mi is az.

Odasieltt a szekrényéhez, elővette az én titkos emléktárgyaimat és az ablakhoz közeledve hangosan olvasta:

— A z e s k ü v ő m i g ! A z e s k ü v ő m i g !

Nagyot kaczagott és zsebébe tette a titkos szalagot.

Én — tekintetemet a fali szőnyeg egy rózsájára szegezve — hallgattam mindaddig, mig kitudtam bonyolodni zavaros gondolataimból. Beláttam azonban, hogy itt legjobb lesz a nyílt igazsággal előlépni s halk, esdeklő hangon közeledek imádoztam felé.

— Édes Margitkám, engedjen meg, egy kis tréfa, haszontalan bolondság az egész! Elmondom szóról-szóra.

Leült a nagy karosszékbe s én töredelmes

sen módosítani kell, épen fentiekből a tanári kartól most hangsúlyozott okok alapján.

Kimondta, hogy a diákokat tisztességes polgári családokhoz kell adni lakásba, hogy alkalom nyíljon számukra az emberekkel való érintkezés által a művelt modort elsajátítani, mely sajnos, az ev. ref. kollegiumokból kikerültek nagy részénél hiányzik.

Tehát jelezve van, hogy a kollegiumi bentlakásnak mennyi hátrányos és árnyoldala van, — jme most sürgeti a reformot a tanári kar, midőn belátja, hogy nagyobb bajokat csak így lehet megelőzni s a megelőzésnek a lehető legnagyobb felelősség kikerülése végett itt az ideje.

Tegyék, reformálják a főiskolai hibás állapotokat, de gyökeresen s a nagy közönség tudomását, a mely most már megfigyel minden ez irányban történendőt s ha a szellemi sóprés használt a kollegiumi tanrendszer megfelelőbbé tételére, használni fog talán a mostani tisztogatás is és meglátjuk: mivel idézik elő és mikor a mostani botránnyos állapotok megszüntetését s az egészséges helyzet megteremtését?

— ys. —

Arany és valuta.

A gazdasági világban minden törekvés végcélját az arany képezi. E legnemesebb fémben nyernek testet a gazdasági törekvések vívmányai. Ha az aranyat arra használják, hogy azzal megfizetik az emberi munkát és szolgálatot, és ha arra van hivatva, hogy e munka teljesítőit táplálja, az arany közvetve vér és ideggé válik. Az arany, mint áru és anyag még külön tulajdonságokkal is bír. Míg a nemzetgazdaság valamenynyire többi áruja alá van vetve az elhasználás és megsemmisítésnek, az arany egészen ment ama behatásoktól, melyeket előállítás, szükséglet és árképződés szoktak előidézni. Most bármennyi aranytermelést is, — az aranykereslet mindig lépést tart a kínálattal, a világnak haladása következtében egész több aranyra van szüksége pénz vagy luxus vállalatára. E mellett a világ eddig termelt aranykészletének nagyobb része még megvan és az újonnan termelt arany a létező készlettel szemben nem elég jelentékeny arra, hogy nagyobb árhullámzásokat idézhetne elő. Ez okból a nemzetgazdaság áruai közül az arany legalkalmasabb az érték szerepére. Ily szerepet az ezüst soha sem tölthet be, valamint a kettős érték, illetőleg arany és ezüst együtt sem, mert a kettős érték prámiumot nyújt az ezüst termelésnek és azáltal folytonos árnyalatozásokat idéz elő.

Ez adja magyarázatát annak, hogy az arany fokozatosan nagy mennyiségekben gyűlt össze a forgalom nagy központjaiban, a nagy jegyintézetek pénzeiben. Soetbeer, a hírneves érme-statisztikus összeállította a főbb aranytermelő országok termelését. Adatai szerint termeltek:

	1889	1888	1887	1886	1885
Egyesült-Államok	49.3	49.0	49.6	52.6	47.5
Ausztrália	49.7	42.9	41.1	39.7	41.3
Oroszország	34.8	32.0	30.2	30.8	30.2
Dél-Afrika	12.2	6.8	2.9	2.2	2.0
Khina	10.8	14.0	14.5	16.6	14.0
Általában	176.2	164.0	158.2	160.7	155.9

Az 1890. ki év aranytermelését 178.349 kilogrammra becsülik. 1881-ben közel 1½ millió kilogramm arany termeltetett.

Ily körülmények között monarchiáknak nem fog nehézségeket okozni az arany beszerzése. A valuta rendezéséhez szükséges arany mennyiségnek körülbelül harmadrésze már együtt van és miután a művellet végrehajtása évekre van tervezve, fokozatosan beszerezhetjük az aranyat, a nélkül, hogy azt az aranypiac megérezné.

Mindazáltal az óvatosságot az operáció végrehajtásánál ajánlanunk kell. Különösen azt tartjuk fontosnak, hogy a tőzsdék lehetőleg passzív maradjanak. A közgazdasági életben elsőrangú tényezőnek tekintjük a tőzsdét, de szerepe a valuta rendezésénél nem lehet, vagy ha lesz, káros hatást fog gyakorolni.

A valuta rendezése küszöbön áll. A trónbeszéd világosan és félreérthetetlenül helyezi kilátásba a valuta rendezésére vonatkozó javaslatok gyors betérjesztését.

Irodalom, művészet.

* **Irodalmi társaság Szegeden.** Szeged előkelő társadalmi faktora és írói „Dugonics-társaság” czimen irodalmi társaságot akarnak alapítani, melynek oly írók lesznek tagjai, kik vagy szegediek, vagy Szeged vidékéről valók, avagy Szegeden kiváló irodalmi működést fejtettek ki. Mint mint tudjuk, mindkét fele íróból elég van s így a szedi Dugonics-társaság szép kiállítások közt kezdheti meg működését. A társaság már a megalakulás stádiumába jutott s e hó 28-ára az előkészítő bizottság mintegy ötven, a tudományos- és szépirodalom terén már is névvel bíró férfiunak küldött meghívót alakuló gyűlés tartására. A társaság célja a tudományosság terjesztése és népszerűsítése, a magyar irodalom pártolása és művelése, a művészetek pártolása s a közművelődési intézetek anyagi és erkölcsi támogatása. Mint ilyen kulturmissziót van hivatva teljesíteni s a társaság megalakulását csak meleg rokonszeggel fogadhatjuk. A társaság Dugonics András, Szeged nagy fiának, a magyar irodalom az uttorjének nevével fogja viselni és Szeged sz. kir. város védnöksége alatt fog állni. Szeged intelligenciájának régi terve a Dugonics társaság, a boldogult Szabados János h. polgármester és költő penditette meg először, kedves eszméje azonban már csak halála után valósul meg.

Különlék.

* **Tanitónő a háremben.** Az algiri bíróságokat nagy zavarba hozta egy különös eset, melyet a párisi lapok így beszélnek el: A kabylok földjén egy civilizált gondolkozású benszülött nagyot gondolt és beadta a leányát egy algiri franczia nevelőintézetbe. A szép Fatmából a nevelőintézetben egészen franczia nő lett, tanitónői oklevelet kapott s férjhez ment egy francziához. Boldogsága nem volt zavartalan: egy napon beállított hozzá egy gazdag arabs a kabylok földjéről s tudtára adta Fatmának, hogy most már elég volt a franczia bolondságokból, eljött érte, mert Fatma az ő jogos felesége. Csak most tudta meg Fatma, hogy az apja, mikor még kevésbé civilizált gondolkozású volt, eladta őt tíz éves korában 750 frankért a kabylok tőkepezésnek. A menyecske természetesen nem akar hárembe menni s így az ügy törvényszék elé került. Az első fórum, mely csupa mohammedán bírakból állott, az apával kötött szerződés jogosultságát elismerte s a később kötött házasságot érvénytelennek nyilvánította. Ugyanigy ítél a második fórum. Nagy zavarban van most a harmadik fórum, az algiri főtörvényszék, hová az ügy került, mert a benszülöttek szokásait nem akarja sérteni, de viszont tisztában van azzal is, hogy egy okleveles franczia tanitónőt nem lehet akarata ellenére hárembe küldeni. Algirban nagy kíváncsisággal várják most az ítéletet.

* **Kihalt hercegi családok.** A trevisoi herceg elhunyt alkalmából a Gaulois közli ama hercegi családok névsorát, melyek az első császárság idejében kapták a hercegi czímet, valamint azokat, melyek már kihaltak. I. Napoleon harminczöt hercegi családát alapított, melyek közül kettő királyi lett, tudniillik Murat és Bernadotte. Kihaltak a következő hercegi családok: a danzigi (Lefebvre), a cambacerés-i, a friauli (Duroc), az isztriai (Bessières), a castiglionei (Augeran), a paduai (Arrighi), a dalbergi, a gaudai (Gaudin), a valmi (Kellermann), a raguzai (Marmont), a dalmáciai (Soul), a rovignoi (Savary), a crési és a lignyi (Girard tábornok) hercegi családok.

* **Beatrice Cenci.** Róma érzékeny szívé hölgyei megkönnyebbülve sóhajtának fel. Nem kisebb dolog történt, mint hogy Beatrice Cenci a mennyek országába jutott. A dolog magyarázata az, hogy Róma népe, különösen pedig a hölgyek soha sem tudtak megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy e szerencsétlen leány lelke örökké fogja szenvedni a kárhozat kínjait. Igaz, hogy szülőjét gyilkolta meg, de oly körülmények között, melyeket minden bíróság nagyon enyhítőnek fogadott volna el. Az akkori pápai bíróság azonban nem ismert könyörületet. Midőn V. Pál pápa unokatestvérei, a Borghese-család tagjai között felosztotta a Cenci-család elkobzott javait, az a néphit terjedt el, hogy a Borghese-család

ugyanakkor veszteti el a javakat, midőn Beatrice kiszabadul a purgatoriumból. A néphit szerint ez utóbbinak kellett történnie, mert a Borghese-család teljesen tönkrement, s elvesztette az utolsó palotát, melyet a Cenciék pénzén építettet.

* **Udvarias mindhalálig.** Mikor Chesterfield, a társadalmi erényeiről is kiválóan ősmert államférfiu halálos ágyán feküdt, kevéssel halála előtt egy szép fiatal nő látogatta meg. A vendég megrejtent, ilyen állapotban látva Chesterfieldet, és így szólt: „Oh, halálra vártam!” — „Ha igaz ez, szép asszonyom” — felelte mosolyogva a haldokló — „akkor szívesen fogadom a halál ölelését.”

* **Egy bálvány udvartartása.** India egyik leghíresebb bucsujárhelye, hová az indusok ezrei zarándokolnak: a Dsagetnaut-bálvány temploma, egészen a zarándokok és bucsujárok számára áll fenn. Nagyságáról némi fogalmat szerzünk, — ha említjük, — hogy egyedül ennél a templomnál 641 pap és segéd van, kik a bálvány tiszteletére a legkülönösebb ünnepélyességeket és ceremóniákat teljesítik. Van a bálványnak 20 főfelügyelője; hozzá 49 szolgál, kik csupán a bálvány öltöztetésére s illatos szerekkel való bekenésére vannak rendelve; három festő is tartozik e csapathoz, kik a bálvány képét kifestik; s a mi fő, a gyomor számára 300 szakács működik a bálvány körül, kik a bálvány-Isten és udvara részére készítik a fölséges ételeket s italokat. — Végre van egy pap, ki a nagy templomajtonál, míg „az Isten alszik”, hűségesen őrt áll s az ajtót bepecsételi; ezenkívül egyéb szolgák stb.

* **Az álom betege.** Myslovitzból jelentik a Köln. Zig.-nak: Latus János már nem alszik ugyan, legalább nem többet, mint más emberek szoktak, de fájdalom, kevés a remény, hogy a négy és fél havi alvás következtében beállott betegségből kiláboljon. A mellkasát operáció útján ki kell nyitni, hogy a tüdőgyulladással kapcsolatos aggasztó jelenségekkel meg tudjanak küzdeni. Az operációnál a beteg szokatlan lesoványodása következtében a bőrbe nyomult egyik bordát ki kellett venni. Tuberkulózisos jelenségek mellett a tüdő alsó része is losos volt. A tüdőgyulladás oka, úgy látszik, az, hogy a hosszú mozdulatlan fekvés alatt a vér a tüdőben megakadt. E tíz nap előtt történt operáció dacára aránylag jól érzi magát a beteg és két napig már hosszabb időn át karos székben ült. A tagok merevsége csaknem teljesen megszűnt. Szelleme teljesen tiszta és egészséges.

* **Elsikkasztott Péter-filórek.** Ezzel a címmel közölték annak idején a lapok, hogy a Péter-filórek kezelőjét monsignor Folchit vizsgálat alá fogták, mert a kezelése alatti pénztárban több millió lirányi hiányt találtak. Most azonban egy római távirat jelenti, hogy a pápa monsignor Folchit összes egyházi méltóságába visszahelyezte. Kiderült ugyanis, hogy a kérdéses pénztár nem kezelte el hűtlenül, hanem felsőbb megbízásból kikölcsönözte.

Városi ügyek.

Zenepavillon a nagyerdőn. Tegnap ismételtünk tettünk említést arról, hogy a város a nagyerdőn egy csinos hat szögletű zenepavillon felállítását vette tervbe. A Balogh Mihály és Tóth Béla által beadott tervezeteket, tegnap délután a városháza nagytanácstermében Beszler Lajos városi tanácsnok elnöklete alatt egybegyűlt szépitészeti bizottság vette szemle és tárgyalás alá. A bizottság javaslatba hozza a városi tanácsnak, hogy a Balogh Mihály főmérnök tervezetét fogadja el, egyúttal pedig kéri azt is, hogy a zenepavillon helyének meghatározásában ismételtünk kéressék ki a bizottság véleménye. — A zenepavillon helyének meghatározása fontos körülmény, melyre különös figyelmet fordítani feltétlenül szükséges. A bizottság javaslata a tervezettel együtt — a városi tanács elé terjesztetett.

A tűzoltóság új gyakorlótere. Egy ízben már tettünk arról említést, hogy a Széchenyi-utca végén álló s a tűzoltóság által használt mászó tornyot lebontják, mivel ugyanide s onnan szélesen elterülő nagy területen az új honvéd lovassági és gyalogsági laktanyát fogják felépíteni. A tűzoltóság Tiko s Imrével, mint az egyesület tagjával és mérnökkel egy új tervezet-

et dolgoztatott ki, mely egyuttal az egyesület jelenlegi igényeinek lett minden tekintetben megfelelő. A tervezet szerint a mászó ház mellé még egy lakóház is épülne s így a költségvetés a mászó ház elhelyezését 551 frt 71 kr-ra, a lakóház felépítését pedig 464 frt 13 kr-ra teszi. A tűzoltó egyesület tehát kérte a várost, hogy a gyakorlótér helyéül czepléd-utca végén jelöljön területet s az új tervezet szerint helyeztesse át a területet. A városi tanács kiadta a tervezetet és költségvetést B a l o g h Mihály főmérnöknek, aki a tűzoltó terület áthelyezését és a kért átalakítási és új munkálatokat javasolni fogja a városi tanácsnak.

A séta és a sesta kerti vonal szabályozása.
A város építészeti és szobrászati bizottsága tegnap délután tartott gyűlésén vette tárgyalás alá a péterfia-utca végén álló s a nagyerdőre vezető sétány szabályozásának a tárgyalását. Hosszabb vita nélkül állapotott meg a bizottság abban, hogy a városi tanácsnak javasolni fogja, miként a séta és sesta kerti vonal szabályozása egyenes vonalban történjék meg, úgy hogy ez az út sugar vonal legyen. Természetesen egyik kertetől el kell szakítani, a másikhoz pedig juttatni területet. A bizottság ilyen értelemben tett javaslata a városi tanács elé kerül.

Az új sintertelep. A város építészeti és szobrászati bizottsága S t á h l Géza mérnök egy magyszabásu tervezetét tárgyalta, melyet a városi tanács felhívására kézbesített. Ideje iesz, hogy ez a nagyfontosságú intézmény nálunk is megoldást nyer, mert a jelenlegi állapotok éppen nem felelnek meg a kor igényeinek. A tervezetet olyannak találta a bizottság, mint a milyenre rég óta szükség volt s bár 18.700 frtot, amibe a telep felállítására kerülne, sokalta a bizottság, mégis javasolja a tanácsnak az elfogadást. A tervezet szerint az építkezés szilárd, erős s modern igényű volna, ilyenre pedig nálunk szükség van.

Divatbábu.

Van egy kedves, gyönyörű fejű asszonyka ismerősöm, akivel rég beszéltem és akiről azt mondják: szép, szép, fess és ragyogó, de nem szeret semmit csak a divatot.

Sohase hittem. Lehetetlen olyan elégedett képet vágni, mint a minővel a szép asszony ura jár-kei a világban, ha nem szeretné a felesége. S lehetetlen olyan jó étvágygyal enni mint ez az irigylésre méltó ur eszik, ha igazán úgy volna, ahogy mondják.

Elementem a napokban a kis divatbábuhoz. Három varrónő dolgozott az előszobában. A gép és a selyem zörgött, a lányok éppen dumáltak, mikor beléptem.

A szalonból csendesen lépett ki a bájos asszony.

Rögtön észre vettem, hogy ki van sirva a szeme. Igéz, gyönyörű volt a sárgás selyem ott-honkában, amit a karsu derékon törökösen egy csipke-kendő kötött át, melynek szárnyai hosszan omlottak alá. A nyak elején egy darabka akkora mint egy kanári madár szárnya — meztelenül maradt, bódítóan, párnás domborúsággal emelkedve ki a csipke rejtekéből.

Ismerős játékos hangján üdvözölt:

— Jöjjön csak urfi, jó napot, beljebb, beljebb.

Megfogta a kezemet és valósággal úgy huzzott befelé a tükör tiszta szalonba.

Ott is feküdt már egy széken és a kereveten egy-egy új ruha. Itt is, ott is selyem, csipke brocat-halmazat, mint egy divatsalonban.

Ah az ördögbe, ez a menyecske csakugyan olyan, amilyennek mondják: egy kis léha divatbábu. A szemei is azért vannak kisorsva bizonyosan, mert azok az ostoba leányok valami új toilletben. Minő szerencsétlenség szegény asszonyka . . . mindezt azonban csak gondoltam.

Említésre sem érdemes, közönséges doldok-ról beszéltem összevissza. Semikép se tudtam valami vidámabb hangot találni. Ezek a toillettek elvették a kedvemmet. (most látom milyen rossz férj lesz belőlem.)

Mondta a kis menyecske hogy unalmasak a bálók, ő soha többé nem megy. Elég volt már tizenhárom esztendeig.

— Rémitő 13 esztendő.

Tisztelettem az urát kedves asszonyság

— gondoltam újra és önkéntelenül is a fényes toillettekre vettem tekintetemet.

— Érttem, szólt az asszony, maga rá nézett a ruhákra: hogy hát ezek minék?

Fölvonta egy kicsit a vállát?

— Ugy-e hogy ezt gondolta?

— Ezt.

Egy pillanatra elborult a bájos főcske és szemrehányólag nézett reám. Szent Czeccilia tekint így egy képen az irgalom angyalára.

Aztán egy tartalmas, egészséges nevetéssel mondta:

— Szórakozás, tudja, hát csak kell szórakozni . . .

— Persze, mondtam hidegen.

— De higgye meg, igen sok keserűséggel jár ám ez a boldogságom is . . . Nézze, itt van ez a szép rongy — s fölemelte az egyik toilletet a kerevetről — ennek a dereka el van fuserálva, ilyen ránczokat vet.

— Mindjárt tudtam — vágtam szavába részvétellel, — hogy valami szabászati katasztrófa történt. Nagyságodnak ki van sirva a szemcskéje.

— Hát meglátszik? kacagott föl a kis menyecske a tükör elé szaladva.

Föltettem magamban, hogy egy pár gombaságot mondok ennek a gyönyörű léha asszonynak és azzal elmegyek örökre ebből a hideg, üres divatsalonból.

Megmondtam neki, milyen szerencsésnek érzem magamat, hogy láttam azt az édes, enyhe fészket, a hol a boldogságot varrógépen csinálják.

Hogy szeretnék én is ilyen gyárilag készült boldogsághoz jutni. Nekem még nem találták ki a hozzávaló gépet.

Mint egy szenvedő Magdolna, úgy nézett reám és hallgatott a szép asszony. Mondta, mikor abba hagytam, hogy csak tovább, itéljen el, majd felel ő.

S mikor elállt a szavam a különös magaviseleltre, felugrott és megragadta a kezemet és a szobákon keresztül vezetett.

— Figyeljen, milyen borzasztó csend.

A következő szobában újra szólt:

— Ugy-e milyen borzasztó csend?

A harmadikban:

— Itt is csend.

S tovább mindenütt csend.

A varró szobába érve, felvidámulva mondá:

— Lásna, legalább a gép és a leányok itt lármáznak egy kicsit. Ez az egész élet az én házamban.

A varrónők félrecsúszatták a selymet, megállt a gép és összenéztek. Az egyik megszólította a ház urnójét.

— Nagysága, rögtön próbálunk.

— Hallja, — fordult felém a bájos divatbábu. — majd ezt a pompás toillettem bemutatatom a tavasszal.

— Képelem mennyi gyönyörűsége telik ebben a hedves férje urának!

— Bizonynyal, — szegény uracskám egész nap dolgozik, hanem este, ha haza jön, majd fölpróbálom előtte. Dicsér, hogy amilyen szép vagyok. Melyik tetszik? kértem tőle. S abban, a melyik neki legjobban tetszik, leülök mellé, ráhajtom a fejem a vállára, átfogom a nyakát és sírok . . .

Könnybe lábadtak itt a bájos divatbábu szemei és folytatta:

— És a fülébe sügom az uracskámnak. Mihály, én ezt a sok selyem- és csipke-rongyot mind odaadnám egy — t a r k a p o l y á é r t !

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órákor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, hétfőn. szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Színház. Naponként péntek kivételével, este 7 órákor előadás.

Febr. 25. Zárkórú tea estély a Margit-fürdőben.

Febr. 26. Pinczér egyesület közgyűlése az „Angol királynő” szállalában éjjel 2 órákor.

Febr. 27. Függetlenségi bál a Margit-fürdőben.

Febr. 27. Tiszti ténccestély a „Bika” disztérmben.

Febr. 28. A debreczeni kölcsönös segélyző egyesület VIII. évi rendes közgyűlése d. e. 10 órákor a város-háza nagyteremében.

Febr. 28. A depr. iparegyesületi takarék és hitelintézet XVIII. évi rendes közgyűlése a takarékpénztár helyiségében d. e. 10 órákor.

Márcz. 1. Lejárati határidő az önkéntességre előkészítő tanfolyamra való beiratásához.

Márcz. 1. Batyubál „Bika” szálloda disztérmben.

Márcz. 2. Morzsa bál a „Bika” szálloda disztérmben.

Márcz. 2. 3. 4. Sorozás a városházánál. Gyűlhely: a kis tanács terem.

Márcz. 5. A „Filléregylet” tea-estélye a „Bika”-szálloda disztérmben.

Márcz. 6. Tornaverseny a főiskola tornatermében, Beléti díj nincs.

— **A sorozás Debreczenben.** A sorozás Debreczenben márczius hó elsején veszi kezdetét a következő bizottság előtt: A magy. kir. részéről: S t e i n e r honvéd százados a 3. honvéd kieg. parancsnoka, egy főhadnagy s a ezredorvos. A cs. és kir. hadsereg részéről M a y e r Guidó őrnagy a 39. sz. hadkiegészítő parancsnok segédtszije. Az ezredorvos még ismeretlen, azt a hadtest parancsnokság nevezi ki.

Polgári elnök B o c z k ó Sámuel rendőrfőkapitány Insz. Jelen vannak továbbá a sorozó bizottságban: S á r v á r y Gyula városi tisztifőorvos, S i m o n f f y Gyula járási tisztviselő, V a g n e r György szállásbiztos. A város részéről mint bizalmi férfiak V e c s e y Viktor és Hajdu Ignác.

A sorozás márczius elsején reggel nyolcz órákor veszi kezdetét a városháza kistanács-termében a következő végleg megalapított sorrendben: M á r c z i u s elsején sor alá kerül 250 ifju, akiknek sorszáma az első korosztályban 1-től 250-ig terjed. M á r c z i u s másodikán sor alá kerül az első korosztályból 251 sor számból számtól kezdve végig 69 ifju és a második korosztályból 138 ifju akiknek sorszáma 1-től 183-ig terjed. M á r c z i u s harmadikán sor alá kerül a második korosztály 184 sorszámtól kezdve végig 115 ifju és a harmadik korosztály 5 sorszámtól 134¹/₂-ig összesen 87 ifju. M á r c z i u s negyediken a harmadik korosztályból azok kerülnek sor alá akiknek sorszáma a 136-tól végig terjed, tehát 13¹/₂ ifju és azonkívül negyven idegen. M á r c z i u s ötödiken lesz az elszámolás és az aláírás. A sorozás mindennap reggel 8 órákor kezdődik. Az első korosztályban vannak, kik 1871-ben, a második korosztályban vannak, kik 1870-ben, a harmadik korosztályban vannak, kik 1869-ben születtek.

— **Áthelyezés.** Dr. D e z s e ő Kálmán nagybányai albirót, — Debreczen volt közkedveltségű járásbirósági aljegyzőjét az igazságügyminiszter a debreczeni királyi ítélőtáblához tanácsjegyzőnek osztotta be, ki ezen állását valószínűleg már a jövő hó elején elfoglalja.

— **Ki van a ruhaszekerényben?** A féltékeny férj mindannyiszor szorongva távozik hazulról, ha hivatalos kötelességei erre szólítják. Agyában, szívében harcot vív a féltékenység s reszkette gondol arra, mi történik otthon. Érdekes kis esetről beszélnek a városban, melynek színhelye egy kis hivatalnok csendes családi tűzhelye volt. Feleségét hat hónapja, hogy elhozta vidékről s bizony azóta nem egyszer kintozta meg féltékenykedésével, úgy hogy ne j e n e k é d e s a n y j a i s l o p v a m e r t c s a k a h á z b a j ö n n i látogatóba. A féltékeny férj parancsa ugyanis úgy hangzott, hogy a házból se be, se ki, egy léleknek sem az ő tudta nélkül. — A napokban mikor hivatalából hazament, neje feltűnő zavarral csapta be a ruhaszekerény ajtaját. Hogy milyen jelenet következett, könnyen elképzelhető.

A férj gyanuja feltámadt . . . arczából színéből kelt ki . . . követelte nejétől, hogy a szekrény ajtaját azonnal tárja fel . . . A kis feleség remegve dől a szekrény ajtajához, elárulta önmagát . . . könyörgött, kérte az ingerült férfit, hogy ne kívánja tőle azt . . . Amde a féltékenység ördöge nem hagyott nyugtot az elsápadt férjnek, nejét elvonta a szekrény ajtajától s izgatott remegéssel tárta fel az ajtót . . . A ki pedig onnan kilépett — az a n y ó s a v o l t .

— **Hangverseny.** Mint már jeleztük, a debreczeni kereskedelmi akadémia hallgatói hangverseny rendezését tervezik. — A hangverseny, melyre nagyban készül a fiatalság, a legutóbbi megállapodás szerint jövő márczius hó 19-ikén tartatnék s ezzel lépne először nyilvánosság elé az akadémia zene- és énekkar.

— **Az István-gőzmalom munkásainak közgyűlése.** Az István-gőzmalom társulat munkásainak önképző- és segélyező-köre f. hó 21-dikén tartotta évi rendes közgyűlését a Margit-fürdő nagyteremben, melyen a kör tagjai teljes számmal résztvettek. Elnök az ülést határozatképesnek nyilvánítván, azt megnyitotta és felkérte Vajó Sándort és Barta Istvánt a jegyzőkönyv hitelesítésére és Engi Sándort, Pinczés Mihályt és K. Varga Istvánt a szavazatok összeszedésére. — A tárgysorozat első pontja szerint felolvastatták a választmány és számvizsgáló bizottság jelentése, melyekből közöljük a következőket: A munkáskör a lefolyt III-dik évben tevékenység és a nemesség iránti törekvés tekintetében nem maradt az előbbi évek mögött, sőt anyagi tekintetben jóval túlhaladta azokat. Ezen örvendetes körülmény a körtagok kitartó buzgóságának és az eszme iránti lelkesedésének tulajdonítható, de tulajdonítható főleg az István-gőzmalomtársulat érdemes igazgatóságának, mely a munkáskört keletkezése óta úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásban részesíti. Két ilyen hatalmas tényező együtt működése hozta a kört azon helyzetbe, hogy a jól megvetett alapon most már biztosan haladhat. A kör bevételei a lefolyt évben 2120 frt 19 krt, kiadásai 2047 frt 41 krt tettek, készpénz maradványa 72 frt 78 kr. A vagyon leltár 273 frt 17 krt értékben szerepel. — A folyó évi költségelírányzat 700 forint bevétellel szemben 700 forint kiadással állapított meg. — Van a körnek egy háztelke, melyet nemrég vásárolt 1100 forintért, és melyre a közgyűlés által elfogadott tervrajz és költségvetés szerint egy 5000 forint értékű házat épített, mely közhelyiségül fog szolgálni. Van továbbá 300 kötetet meghaladó értékes könyvtára, egy csinos tekeasztala és tekepályája. A tagok évenként 3 forint tagsági díjat fizetnek, ilyen rendes tagja a körnek 195 van. A tél folyamán felolvasások tartatnak, melyek iránt a tagok nagy érdeklődéssel viselkednek. Segélyezésre a kör 68 frt 20 krt adott a lefolyt évben. A jelentés felolvasása után köszönetet szavazott a közgyűlés úgy a kör tisztviselőinek, mint a választmányának buzgó és sikeres működéséért és a felmentvényt megadta. — Következett a tisztújítás. Elnököknek: Kronauer Gyula és Cziffer Nándor egyhangulag ismét megválasztották. Jegyző Tóth János, pénztáros Szekeres László, ellenőr Kämmerer József, könyvtárnok Kobl György, segédkönyvtárnok Kazay József, kőgazda Engi Sándor lett. Választmányi tagokul: Pinczés Mihály, Nagy József, Csontos János, Spáll Károly, K. Varga István, Kálmánchelyi Ferencz, Mészáros Ferencz, Konecz Sándor, Varga Péter, Vajó Sándor, Papp János, Gacsárdi István, Kratzmayer István, Molnár Matuzsalem, Barta István, Reszler András, Bozóky Mihály, Sáska Lajos, Murvay Gábor és Purda Imre. Számvizsgálókul: Kálmán Lőrincz, Kratzmayer István és Fehér János lettek megválasztva.

— **Az ifjuság köréből.** A főiskolai magyar irodalmi önképző társulat e hó 28-ik napján az akadémiai 6-dik teremben ismét nyilvános ülést tart és pedig az előbbiekhöz hasonló változatos műsorral. Az ifjuság, mely a maga körében mindent elkövet, hogy a társulat magasztos célját: az önképzést, minél inkább előre vigye, most is azoz van, hogy a közönség rokonszenvét ez ülések iránt biztosítsa. A tárgysorozat a következő: 1. Komoly szavalt: P o s o r Elemér 3. é. th. 2. Felolvasás: J á n o s s y Zoltántól. 3. Komoly szavalt: D o c z y Emil 1. é. jh.-tól. 4. Felolvasás: F r e y s t a d t Sándor 8. o. t.-tól. 5. Vig szavalt: K e c s k e m é t h y Gyula 2. é. joghallg.-tól.

— **A debreczeni „István gőzmalom társulat” mérlege az elmúlt 1891. évről 117.544 frt 28 kr tiszta nyereséget mutat fel, melynek hovatartozása iránt az igazgatóság tegnap tartott üléseben azt határozta, hogy a márczius 6-ra egybehívott közgyűlésnek 74040 frt — 20% osztalék gyanánt való kiosztását, a fennmaradó 43504 frt 28 kr összegnek pedig különböző tartalék-alapok dotálására, részben jótékony czélokra való felhasználását és a maradványnak új számlára való átvitelét fogja javaslatba hozni.**

— **Nagy József Ünnepély.** A főiskolai énekkar ezen nagynevű alapítójának emlékére, minden évben szavalással egybekötött dalünnepélyt rendez, melyet ez idén márczius hó 5-én fog megtartani. Az ünnepélyen felolvasandó humoreszk vagy vig elbeszélésre hirdet most pályázatot a főiskolai énekkar. A pályadíj egy darab magyar arany.

— **A Margit-fürdő új tánczterme,** melyről már lapunk tegnapi számában megemlékeztünk, belső fényes berendezésével is méltán fog helyet foglalni a „Bika” szálló diszterme mellett, sőt azt felül is mulja. A jelenlegi terem szinpadja azonban nem marad meg, illetve az új diszteremben nem állítat a tulajdonos szinpadot. Erre pedig okul szolgál különösen az a körülmény, hogy a város nyári szinkört épített. A nyári alkalommal használt kis szinpadra hát nincs szükség s az áldozatkész tulajdonos nem is akar — mint ezzel sokan vádolni szeretik — konkurrencziát csinálni a városnak. Az ő terve, melylyel a diszterem felállítását akarja keresztül vinni, olyan, hogy arra a város minden lakója büszke lehet. Ez a terem alakja, nagysága, célszerű berendezésével kétségtelenül mindenben megfelel majd városunk közönsége igényének.

— **Eljegyzés.** Aporkai C s e r n a Jenő Budapestről e hó 24-én eljegyezte B e r n h a r t Raphael m. á. v. főmérnök kedves és bájos leányát Annát. — Öszinte gratulációkat csatoljuk az eljegyzés ünnepéhez.

— **A czipész és csizmadia segédek gyűlése.** Egy bizottság alakult a czipész és csizmadia ifjuság körében mely egy nyilvános ülésre a következő felhívást bocsátotta ki: Felhívás Debreczen város czipész- és csizmadia-segédekhez! Vasárnap, f. évi márczius hó 6-án délután 3 órakor Papp György ur a „Kis pipához” címzett vendéglőjében nyilvános gyűlést tartatik, a következő napi renddel: 1. A czipész és csizmadia-segédek helyzetének megbeszélése. 2. Küldöttek választása a f. évi április hó 17-én és 18-án Budapesten tartandó czipész- és csizmadia kongresszusára. 3. A szakgyeget czejlja és használja. 4. Indítványok és kérdések. Szaktársak! Mostoha helyzetünk, közös ügyünk felkärölása és legfontosabb életkérdéseink fognak szóba kerülni! becsületbeli kötelességünk a gyűlésen megjelenni. Minden helyben dolgozó czipész- és csizmadia-segéd ott legyen a gyűlésen! Az egybehívó bizottság nevében: Krehmer Mihály.

— **Szegények a rendőrség előtt.** A mészáros ifjuság valóban dicséretre méltóan jár el, midőn fényesen sikerült báljának 150 forintnyi tiszta jövedelmét jótékony célra és pedig helybeli jótékony célra adja. Anyja a szegény, nyomorba jutott ember, aki koldulni szégyel s nincs betevő falatja. Ime példa rá, hogy ezek a szegények tolnak a rendőrséghez, ahol a mészáros ifjuság jótékonyra szánt pénzének egy részét osztják ki. Hat gyermeknek az anyja könyörög, a kinek az ura mellbetegen fekszik, csaknem élettelenül s ők éheznek már hetek-hónapok óta. Három nap óta még semmit sem ettek. Ilyen szegények, ilyen szerencsétlenek kapnak abból segélyt, amit a mészáros ifjuság báljának jövedelméből a rendőrség kezeihez juttatott.

— **Katonatisztek özvegyei.** A katonai-ügyosztály a 39. gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságától átiratlag hivatott fel arra, hogy katonatiszteknek, kik 1887 április 30-ától tényleges szolgálatban voltak, vagy nyugalomba vonultak és elhaltak, özvegyeik segélyre és nyugdíjra tarthatnak igényt. Kéri a hadkiegészítő parancsnokság, hogy az ilyen katonatisztek özvegyeit hívja fel jelentkezésre. A katonai-ügyosztály pedig lapunk utján szolítja fel őket a jelentkezésre.

— **Az önálló tornacsarnokra** ujabban a következő adakozások folytak be: V a d o n Sándor ur nevében: 3 frt. Vadon Zoltán 1 frt. Veres Imre 1 frt. Csóka Sámuel ur nevében: Csóka Sámuel 5 frt. Dömök Béla ur nevében: Paksy Albert 1 frt. Dömök Béla 1 frt. Megyessy József 2 frt. Mándoki Béla 1 frt. Megyessy Lajos ur nevében: Megyessy Lajos 1 frt. Szilágyi ur nevében: Szilágyi Imre ur 2 frt. Tassner Hugó ur nevében: Tassner Hugó ur 2 frt. Doszpoly János ur nevében: Doszpoly János 3 frt. Dicsőfi József ur nevében: Dicsőfi József 1 frt. Dr. Dicsőfi Sándor ur nevében: Dicsőfi Sándor 1 frt. Dr. Varga Géza ur nevében:

Varga Lajosné 5 frt. Dr. Varga Géza 5 frt. Balogh Ferencz ur nevében: Balogh Ferencz 5 frt. Donogán István ur nevében: Kunz József és társa 5 frt. Donogán István 2 frt. Dr. Orbán József ur nevében: Bartók Imre 1 frt. Eddig begyűlt és kamatozik 920 frt 30 kr. Hálás köszönetet nyilvánítok úgy a gyűjtő, mint adakozó uraknak. A gyűjtő iver beküldését ez uton is kéri Nagy Ferencz elnök.

— **Forgalmi vizsgálat.** Az államvasutak debreczeni üzletvezetőségénél az e hó 23-án kezdődött forgalmi vizsgák véget értek. Első nap az írásbeliből, második nap a szóbeliből vizsgázott le összesen négy gyakornok. A vizsgálat eredményét azonban csak egy hét múlva fogják kihirdetni.

— **A pinczéregyesület közgyűlése.** A debreczeni pinczerek betegápoló és segélyező egyesületének e hó 26-án azaz holnap lesz a közgyűlése. A közgyűlést éjjel 2 órakor az „Angol királynő” szálló termében fogják megtartani. A tisztviselőkar választása a jövő évi költségvetés s más folyó ügyek kerülnek az ülésen elintézés alá.

— **Házak és udvarok vizsgálata.** A kerületi rendőrségek közelebb megvizsgáltatják a házakat és udvarokat, hogy ott tüzrendészeti szempontból rendben van-e minden. Helyesen teszik a tulajdonosok, ha a vizsgálat előtt a rendőrség által előírt módon a szükséges intézkedéseket még a rendőrség vizsgálata előtt, tehát idejekorán megteszik. A hol a szabályzatnak meg nem felelő rendellenességekre találunk, ott a háztulajdonosok szigoruan büntetettnek meg.

— **A b-ujfalui izr. nőegylet bálja,** mely f. hó 21-én az „oroszlán” vendéglő termében tartatott meg minden várakozáson felül jól sikerült. A nagy táncterem már 9 órakor csaknem zsúfolásig megtelt, ami azonban nem gátolta a mindkét nemű ifjuságot a tánczban, mely fokozatos jó kedvvel reggeli 5 óráig tartott. A nényeseket 50 pár táncolt. A nő egylet elnöke Diós Izabelne urnó, a bál folyamán kelleme meglepetésben részesült a rendezőség részéről. A rendezőség ugyanis egy díszes emlékalbumot adott át a köztisztviselők álló elnökönek tisztelete és a jótékony cél iránt mindenkor tanusított ügybuzgalmának elismerése jeléül. — A bál tiszta jövedelme megközelíti a 300 frtot. Jelenvoltak asszonyok: Steiner Art-hurné, Steinet Jánosné, dr. Reichenberger Fül-
lőpne, Rozinger Vilmosné, Zádor Mártonné Weiszberger Ignáczné, Farkas Jósokné, Diósi Bernéne, Rothbyrt Mórne, Erber Ignáczné, P. Töviskes, Feldman Gyuláné, Feldman Ignáczné, Khon Dávidné, V.-Püspöki, Grosz Ignáczné, Schwed Lőrinczné, Grosz Adolfné, Gottfried Fülőpne, Khon Ignáczné, Lövy Farkasné, Klein Abrahamné, özv. Csillagné. Leányok: Ehrman Szeréna, Grosz Etel, Piroksa, Berta, Katicza, Moses Lujza Svéd Josefa, Popperizabella V.-Püspöki. Jakobi Stefi Nagyvárad, Katz Piroksa, Gottfried Lina, Csillag Netti, Farkas nővérek, Klein Berta, Khon Róza, Oelmacher Katicza, Friedmann Berta stb.

— **Az ivóvizről** lapunk tegnapi számában megjelent cikkre vonatkozólag vettük a következő levelet: Becses lapjában megjelent cikkemben az van mondva, hogy a 18-ik számú t. i. a helybeli „István” gőzmalom ivóvizet is élvezetre alkalmatlannak találtam. Az ott közölt táblázatban foglalt számok szerint pedig ezen ivóvizben az egyes alkatrészek igen helyes arányban találtak és semmi olyan nincs ezen vízben jelen, a mi az egészségre nézve káros lehetne és hogy a 18-ik számú víz mindazonáltal oda került, ahol az élvezetre alkalmatlan vizek vannak, ez csakis tévedésen alapszik. Kérem ezt becses lapjában a péterfi lakosság megnyugtására tudomásul hozni. Maradtam egész tisztelettel Dr. V e d r ő d i Viktor.

— **Tudni kell a kapitányt urnak.** Jelentést tett a rendőrségnél H i s z o l a Mátyás, hogy egy talyigás neki ment a szekerének eltörte a rudját.

— Hogy hívják a talyigást?
— Nem tudom.
— Melyik utcán történt?
— Nem tudom.
— Ki a gazdája annak a talyigának?
— Hiszen tudni kell azt a kapitány urnak a z i r t d e b r e c z e n i k a p i t á n y.

— **Lábost lopott.** A rendőrségnél a nevése tudják, csak egyszerűen „spiritusz magazin-nak” csufolják azt az asszonyt, aki keres rá al-

kalmat,
csinja a
küli ér
emészté
fuvódás
ányban
lodi „M
biztos
Székül
szerész
lauben
zottan l

*
rette-jét
az előc
csak ug
nélkül c
Dicséret
minden
f ö l l ü
játékaba
a z a
a szerep
Nagyon
a melye
a zenek

*
den dél
Gerlőcz
jelenvol
Király I
Tivadar
gok, el
pályázó
és Ditr
részfől
ket egy
nak tek
vészetit,
valamin
nek sem
lével tel
személy
Ez meg
elnökkel
eddig
Antal d
szavazat
többség
bizottsá
hogy a
műfajok
a nemz
a melye
A néps
müsoron
is benne
kötik. A
thay Bé
meg.

DEB

II. Idény

Henri m
Gáspár,
Biro
Greniáó
Jegyző
Kasalo
Ripo
Fuinár,
Grippar
Germair
Serpolet
Jutka
Kata
Náni
Zauska
Margot

kalmat, hogy be-be kerüljön a dutyiba. Legujabb csinja az volt, hogy lábost lopott. Hiába tagadta kiüli érte azt a két napot.

x **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében, fel-fuvódásban, szurulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll féle seidlitz porok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt Széküldés naponta ntánvétellel Moll A. gyógyszerész és es. k. udv. szállítótól Bécs, 1. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A.-féle seidlitz porok kérendők. 1.

Színház.

* **Szép Helénát.** Offenbach bájos operette-jét, tegnap nem épen nagy közönség nézte, az előadás sem volt épen mintaszerű. Az előadás csak úgy dőcögött; színészeink szintelenül, kedv nélkül csinálták az antik görög világ paródiáját. Dicséretes kivétel csupán Réthy Laura k. a minden ízében bájos Helénája volt. Éneken fölülállott minden köznapi dicséreten; játékában pedig nem dicsérhető kellőképpen az a nemes discréczió, a melylyel a szerep vértingerlő, érzeki vonásait mérsékelte. Nagyon rászolgált arra a szép fehér buketára, a melyet lelkes tapsok közepette nyújtottak föl a zenekarból.

* **A népszínház bérbeadása** ügyében kedden délután határozott a népszínházi bizottság Gerlőczy Károly alpolgármester elnökele alatt jelen voltak! Lipthay Béla br. Wahrmann Mór, Király Pál, Kléh István, Busbach Péter, Gombár Tivadar Morzsányi Károly, vagyik az összes tagok, előadóként Rényi Dezső szerepelt. Három pályázó jelentkezett: Evva Lajos, Várad Antal, és Ditrői Mór. A pénzbeli ajánlat minhárom részről 10,000 frt körül mozog. Az ajánlattevőket egyhangulag, teljesen egyenlően kvalifikáltak tekintették az intézet vezetésére, úgy a művészeti, mint az adminisztratív teendőkre nézve valamint gyakorlatit sem vonták kétségbe egyiknek sem. Az egyenlő kalifikáció tekintetbe vételével tehát határozatba ment, hogy a bérlet személyét illitőleg, titkos szavazással döntenek. Ez megtörtént az eredmény a következő. Az elnökkel együtt kilenczen zavaztak. Evva Lajos eddigi bérlet kapott ő t s z a v a z a t o t Várad Antal dr. négy szavazatot, Ditrői Móra egy szavazat sem eset. E szerint a bérletet egy szöföbbséggel Evva Lajosnak ítélte a bizottság. A bizottság e határozatával együtt kimondotta, hogy a bérlet fölívja az oly szinműirodalmi műfajok kultiválására is, a melyek eddigelé a a nemzeti színház műsorán nincsenek fölívés s a melyek a népszínház czéltatainak megfelelnek. A népszinműveket ezentul is köteles lesz a bérlet műsoron tartani, ami egyébiránt a szerződésben is benne van. A szerződést ezután is öt évre kötik. A bérleti szerződés fogalmazásával Lipthay Béla bárót Király Pált és Kléh Istvánt biztáknak meg.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

II. Idény bérlet 120. szám. VI. kis bérlet 20. szám

(Páros) (Páros.)
Csütörtökön 1892. Február hó 25-én

KORNEVILLEI HARANGOK.

SZEMÉLYEK

Henri maquis	—	—	Hunyady.
Gáspár, haszonbérlet	—	—	Balassa.
Biró	—	—	Rónaszéki.
Greniső	—	—	Sólyom.
Jegyző	—	—	Paspóki.
Kasaló	—	—	Nagy J.
Ripo	—	—	Várad.
Fuinár, irnok	—	—	Hegedűs.
Gripparbin, irnok	—	—	Szendrei.
Germain	—	—	Fejes L.
Serpolette	—	—	Réthy Laura.
Jutka	—	—	Bánátiné.
Kata	—	—	Vertán M.
Náni	—	—	Várnai P.
Zsuszka	—	—	Tóvári A.
Margot	—	—	Fáy P.

MEGHÍVÁS

az „István“ gőzmalom társulatnak

1892. mártius 6-kán délelőtt 10 órakor

a város háza negytenács termében
tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett 1891-ik év II-ik félévi mérleg az arra vonatkozó igazgatósági jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása, az egész 1891-ik évi tiszta nyereség feletti intézkedés és a javasolt osztalék megállapítása.
4. Az alapszabályok részleges módosítása.
5. A sorrend szerint két kilépő, továbbá két leköszönt és egy elhalt igazgatósági tag helyének választás utjáni betöltése.
6. Három felügyelő tag helyének választás utjáni betöltése.

Felhivatnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 28-ik czikke értelmében — márczius 4 és 5-én d. e. 10—12 óráig, d. u. 2—4 óráig a társulat czegléd utcai irodájában átvenni ne terhelteessenek; hol egyszersmind a mérleg és a nyereség és veszteség számla február 28-tól kezdve megtekinthető.

Az igazgatóság.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Debreczen.

3038. szám.

II. 1892.

Hirdetmény.

A m. k. államvasutak munkácsi állomásán levő felvételi épületnek kibővítése, valamint az ottani árúraktárhoz építendő raktári iroda helyiség munkálatainak utánmérés alapján egységárak mellett való előállítására ezen nyilvános verseny tárgyalás hirdettetik.

Az építési tervek és az ajánlati költségcsámítások, melyekből a teljesítendő munkákról téjékozás szerezhető, a szerződési tervezet, valamint a m. kir. államvasutaknál az utánmérés alapján kiadott munkák előállítására nézve érvényben álló „Feltétfüzet“ ált. és részletes határozmányai a debreczeni üzletvezetőség építési és pálya fentartási osztályánál (Főpiacz és kádas-utca sarkán „Hungária“ épület II. emelet 14. ajtó) valamint Munkácson a m. kir. államvasutak osztálymérnökségénél f. hó 25-től kezdődőleg a hivatalos órák alatt megtekinthetők és az ajánlati költségcsámítások megszerezhetők.

Az ajánlatok jogérvényes alakban, bélyegzetten és lepecsételve „Ajánlat a Munkács állomásán levő felvételi épület kibővítési és a raktári iroda helyiségének előállítási munkáira“ felirással ellátva 1892 márczius hó 8 dik napján déli 12 óráig alólirt üzletvezetőség titkárságához beküldendők vagy benyujlandók.

Bánatpénzül 600 írt készpénben vagy megfelelő értékű állami letétekre elfogadható értékpapirokban f. é. Márczius 7-ik napján déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő. A készpénz biztosíték után kamat nem követelhető, az értékpapirok pedig a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tízenegy napnál nem régiebb utolsó napiárfolyam szerinti, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Az ajánlatban a bánatpénz lefizetése megemlitendő s kijelentendő, hogy pályázó a szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Oly ajánlatok, melyek nem a kellő időben érkeznek, vagy melyekre nézve a kitűzött bánatpénz le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek. Alólirtott üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tekintet nélkül az arra és feltételekre szabadon választhasson.

Debreczen, 1892. Február hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól, a legnagyobb eredménnyel használatnak az altesti szervek betegségeinél, könnyen hashajtók és vértisztítók; egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrását olvasni és czukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. — Ezen labdacsokat dr. Pitha udvari tanácsostól igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kitüntetve.

Egy 15 labdacsozt tartalmazó doboz 15 kr Egy henger (8 doboz 120 labdacsa) ára csak 1 frt o. é.

ÓVÁS! Minden doboz, a melyen e czég: gyógyszer-tár „zum heiligen Leopold“ nem áll és a hátsó oldalán védjegyünket nem hordja, egy hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igen kell figyelni, hogy ne rossz, s nem semmi eredményt fel nem mutatható, de épenséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsébet labdacsokat kell kérni és ezek a borítékon és használati utasításban az itt látható aláírással vannak ellátva. — Főraktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Neustein Ph., Belváros,

*Neustein-féle
Gyógyszer-tár*

Ecke, der Planken und Spiegelgasse. — Raktár Debreczenben Rothschnek V. Emil és Tóth Béla (előbb Götl Nándor), Balázs Ödön, Mihálovits István, Tamássy Béla és Füleki Pál gyógyszer-tárában.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás.

Nyári
gyógyítás.

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk. gyomorgégés, székrekedésnél, májbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-táráiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg“-et mondom érte; ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J. lelkész Honnertschlag-ban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Legjobb
bedörzsölő-
szer

köszvény

csúsz

és minden

meghülesi
betegségek
ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírását viseli.

Bedörzsöléstől sikeres használat kössvény, csúsz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; borogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belőleg vísszel vegyítve hirtelen roszullét, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é. Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-tárán és kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidéken nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla, Murakösy Károly gyógyszer., Szent-Királyi Tivadar és Gerőbi Fülöp uraknál.

Debreczen, 1892. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

Czepléd-utczán 47. szám alatt egy jó menetű, olcsó bérletű, fűszer és vegyes áru üzlet berendezéssel együtt kedvező feltételek mellett eladó, — esetleg a berendezés bérbe vehető.

Uj posztóraktár!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az egész országban oly nagy hírnévnek örvendő

Brassói gyapjuposztókból

a közeledő tavaszi idényre nagy választéku raktárt rendeztünk be azokat a valódi tiszta gyapjuminőségben igen olcsón árusítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsatér.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN

ajánl petroléumot (tisztanem gyulékony) liter számra 16., 18. és 20 kr, császárolajat . . . . . 26 „ király olajat . . . . . 30 „

továbbá:

Magyar és Francia cognacot, Cuba, Jamaica és Ananás rumot, Pecco, Mandarin, Császár melang, Souchong teát, tea süteményeket, déli gyümölcsöt, legfinomabb czukrot, kávé, csokoládét és minden fűszer-szalmába tartozó árukat a legjutányosabb napi áron.

Debr

D

Magyarországi

M e s

Nyo

A

Dezső b... zött. A Bánffy I... nap sze... párti biz... a lehető... bebizony... a parlam... szesebb... Eze... lalkoztur... vel. Krit... pártérde... gos volt... hozzáter... venni se... pán azt... niségene... nevezett... rért győz... kotmány... és bölcs... hogy M... elnöki sz... És e... jó vagy... gál a ny... báró kép... lött bátr... De... állhatjuk... valóban... szégyenle...

A DEBR

A

Ke... Öltöztesük... liberalis l... társalgó és... A vénk d... selők sziva... izmait az... rencsésebb... számmal... prédikáció... fiók mame... nem is s... bővebb és... Bokros... mert min... ügyelnek... igyekszik v... másik aszt... bort, hogyh... vább kell l... Búsko... nem csoda... l-só kerület... után is Fe... van Grom... Horvát... a kormány...